Nr. 45. Sibiiu, Joi, 19 Aprilie v. 1879. *Anul XXVII.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
şi la espediţiunea de inserţiuni **Haasenstein & Vogler** in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:

Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiiu, în 18 Aprilie.

Proiectul de lege pentru maghiarisare n'a ajuns alaltăeri la ordinea ḑilei în parlamentul maghiar. Lunia trecută s'a discutat de-ocamdată, precum vedem din foile maghiare, în conferenţa partidei liberale, care după motivarea ministrului de instrucţiune Trefort, a fost primit în general, ear după o discusiune mai lungă şi în detaiuri. La desbatere au luat parte: Gavril Baross, Béla Grünwald, Iuliu Horváth, Petru Sztojkovics şi ministrul-president Tisza. După multele pregătiri şi amênări a cestiunei s'ar păré, că chiar şi puternicilor din dieta maghiară le mai vin nedumeriri în privirea pasului, ce voiesc să'l facă. Nu'i cuprinde cumva oare-care temere de propria lor mărire?!

Altcum în timpul cel mai de aproape Bosnia şi administraţiunea acestei ţĕri va fi obiectul politic cel mai însemnat, cu care se va ocupa dieta. În conferenţele ministeriale comune şi micste, ce s'au ţinut mai de curênd în Viena s'a sĕvêrşit statorirea meritoriă a acelui proiect de lege, în care administraţiunea Bosniei şi a Erţegovinei se predă guvernului comun şi delegaţiunilor. Atât acela cât şi acesta însĕ vor primí împuternicirea lor din partea dietei şi „Reichsrath“-ului din Viena. Astfel se asigură cel puţin de către organele inspirate.

Cestiunea Rumeliei rĕsăritene pare a fi ajuns şi ea odată la un stadiu mai hotărît. „Agence Havas“ comunică în această privinţă următoarele: Lordul Dufferin, ambasadorul Angliei la St. Petersburg a presentat guvernului rusesc o propunere cuprinḑênd cinci puncte adecă: 1) Prelungirea încă pentru un an a puterilor comisiunei internaţionale a Rumeliei orientale; 2) Numirea lui Aleko-paşa în funcţiunea de guvernator general al acestei provincii; 3) În timp de un an, guvernatorul general al Rumeliei orientale nu ar avé dreptul de-a chema trupele de cât cu consimţĕmêntul maioritătei comisiunei internaţionale; 4) În această periodă de un an, Poarta ar renuncia la dreptul de-a pune garnisoane turcesci în Balcani; 5) O mică garnisoană turcească va ocupa Burgas.

Aceste cinci puncte formal presentate de lordul Dufferin au fost imediat primite de guvernul rusesc, care a renunţat la proiectul seu de ocupare micstă, dar sub oare-care reserve. In privinţa ocupărei Ichtimanului de către Turci, cabinetul din Szt. Petersburg a declarat, că nu putea primí această propunere, pentru că considera ocuparea acestui oraş de trupe turcesci ca putênd aduce un conflict cu poporaţiunile locale, conflict, pe care puterile căutau tocmai a 'l preîntêmpina. El a adaus, că o garnisoană turcească la Burgas e îndestulitoare pentru a afirma în principiu dreptul de suveranitate al Sultanului asupra Rumeliei orientale. Cu toate aceste guvernul rusesc lăsa să se înţeleagă că afară de ocuparea oraşului Burgas, dacă guvernul nu ar crede îndestulitoare această ocupare, un corp de trupe turcesci ar puté fi aşeḑat pe fruntaria de meaḑă ḑi a Rumeliei orientale, dar afară din această provincie. El a esprimat asemenea dorinţa ca trupele turcesci să între în Burgas numai după deplina deşertare a Rumeliei orientale şi a Bulgariei de către trupele ruse, deşertare care, după tratatul dela Berlin, începe la 3 Mai şi trebue să se sfêrşească la 3 August viitor.

În privinţa dreptului guvernatorului general de-a chiema în interiorul Rumeliei orientale trupele turcesci cu consimţemêntul maioritătei internaţionale, guvernul rusesc a cerut într'un mod general ca cestiunile de principii reservate decisiunei comisiunei să nu poată fi resolvate de cât cu unanimitatea membrilor comisiunei, adecă, când comisiunea n'ar puté fi unanimă asupra acestei cestiuni, să cadă în domeniul diplomaţiei şi să facă obiectul negoţiărilor de la cabinet cu cabinet. Pentru cestiunile de amĕnunt şi de oportunitate, guvernul rusesc a primit ca otărîrile să se ea cu maioritate de voturi.

În resumat, cabinetul din St. Petersburg a primit propunerile Engliterei, afară de trei puncte, care pot fi considerate ca secundare, adecă ocuparea Ichtimanului de către Turci, întrarea trupelor turcesci în Burgas înainte de deşertarea deplină a Rumeliei orientale şi a Bulgariei de către trupele rusesci şi deciderea cu maioritate de voturi a cestiunilor reservate comisiunei Rumeliei.

Înţelegerea asupra celorlalte este deplină între Englitera şi Rusia; a ceste singure trei puncte făceau, în ḑilele din urmă, obiectele negoţiărilor puterilor şi se asigură, că pretensiunea Rusiei asupra punctului al treilea poate fi considerată ca primită de diversele cabinete.

Această înţelegere între cabinetele din Londra şi din Petersburg trebuia să se manifeste la Constantinopole prin demersuri identice pe lângă Poarta, făcute de reprezentanţele Rusiei şi de al Engliterei. Ne remâne să primim scirea despre îndeplinirea acestor demersuri şi vom puté considera cestiunea ca terminată.

Astfel „Agence Havas“. Noi scim deja, că Aleco-Paşa s'a denumit de guvernator al Rumeliei rĕsăritene, şi am amintit de o combinaţiune, după care Aleco-Paşa *alias* Vagorides, avênd şanse a fi ales de principe al Bugariei, ar puté uşor realisa Unirea Bulgarilor.

Scirea cea mai nouă însĕ de care dipunem, când scriem aceste, este urmtoarea: „Tîrnova, 29 Aprilie. Adunarea nouă s'a deschis de principe Dondukoff cu o cuvêntare, în care a adus la cunoscinţă cererea împratului rusesc, să nu devină nici un supit rusesc principe al Bulgariei. Adunarea a ales pe eparchul de president; apoi s'a ales *de principe* cu aclamaţiune în şedinţă secretă *prinţul Battenberg ca Alesandru I.*“

În România sûnt alegerile şi numai aceste la ordinea ḑilei. Agitaţiunea a luat nisce dimensiuni neobicĭnuite. Nu s'ar puté prevestí, dacă guvernul actual se va susţiné faţă cu opositiunea însemnată.

Dela Sinodul archidiecesan.

(Raport special al „Telegrafului român“)

Şedinţa VII.

Şedinţa se deschide la 9 oare înainte de ameaḑi. Protocolul şedinţei a VI se cetesce şi se autentică.

Presidiul presentează rugarea administratorului protopresbiteral Dionisiu Chendi pentru un ajutoriu la scoala din Mediaş. — Se transpune comisiunei petiţionare.

La ordinea ḑilei raportul comisiunei scolare asupra raportului anual al consistoriului archidiecesan ca senat scolastic, care se alătură la protocol sub lit. *D*).

Raportorul comisiunei deputatul Dr. Nicolae Pop propune şi sinodul ia următoarele concluse:

I. În partea primă punctele 1, 2, 3, 6, 8, 10 se iau spre sciinţă. Încât privesce celelalte puncte se constată următoarele emancitĕţi:

La p. 4 la *a*) conclusul Nr. 143: 1877 se observă, că regulamentul pentru scoalele poporale încă nu este esecutat.

b) Catichisaţiunea şi întocmirea unui manual de catichisaţiune pentru adulţi (Nr. 114: 1876 şi Nr. 152: 1877) nu s'au pus în lucrare.

La punctul 5 proiectul pentru inspecţiunea scoalelor din archidiecesă până astăḑi nu s'a presentat.

La punctul 7 conclusul pentru înfiinţarea unui institut pentru învĕţă-

---

FOIŢA.

Aventurile doctorului Van-der-Bader.

Din franţozesce de Evariste Carrance.

(25. urmare.)

XVIII.

Pentru ce d. Ellermann împrumută dela jumĕtatea cea frumoasă a genului omenesc migrena tradiţională.

(Urmare).

Ellermann eşì pe deplin liniştit dela d. Bergerat, care îi anunţă pe mâne visita celor doi martori indispensabili.

La ḑece oare, studentul nostru întră în sala teatrului, aruncând în zădar privirile sale în toate părţile.

Doctorul Van-der-Bader nu era acolo.

O jumĕtate de oară întreagă tinĕrul student aleargă prin toate logile şi galeriile şi în sfêrşit se convinse de zădărnicia căutărilor sale.

— Era neliniscit, murmură el; mĕ duc să'l liniştesc.

Şi Ellermann, fără a asculta accentele sfăşietoare ale Margaretei din Faust, se reîntoarse cu paşi repeḑi la otelul Beauveau.

Aici îl aşteptà o nouĕ desamăgire; doctorul Van-der-Bader încă nu sosise acasă.

XIX.

Cum necuratul care se furişează preste tot locul vîrî în inima profesorului din Leyden o pasiune ce ţinu douĕ oare.

Întreaga lume galantă din Marseille îşi dĕduse astă sară rendez-vous la Operă.

Femei, ce străluciau de flori şi diamanţi ocupară graţioase ca nesce zine, fotoliurile din stalurile teatrului.

Evantaiurile purtate de mâni îndemânatice, se mişcau cu repejune febrilă, lăsându-te să veḑi nisce braţe de o albeaţă încântătoare pre cari nisce dandy, în îmbrăcăminte escentrică, păreau ale înghiţí cu ochii.

În mijlocul unui potop de muselin, pe jumĕtate îngropat sub un nor de dantele, apărù faţa blândă şi seină a doctorului Van-der-Bader.

Cu inima palpitândă, cu gura căscată, cu privirea ficsată asupra întreţitilor lui Gounod, cari făceau să uită pe dinaintea lui admirabilul poem al lui Goethe, învĕţatul nu luase în samă vecinătatea sa lumească.

Pasiunea care acum vibrează lin am se urcă la accente selbatice în desebitele scene din Faust, îi agita una însetată de emoţiuni.

Oh! cât de departe era în acest moment profesorul din Leyden.

La primul ţipet de amor al Margetei el începù să înţĕleagă că, cele de urmă bănueli i se sterseră din sufletul seu.

Amorul esista. El vorbia către ḑul în o limbă fermecătoare, care pe ací îi era necunoscută. Michelet a dreptate, şi Ellermann nu'l anse.

Dar oh! cât de slab se simţì el, pentru a iubí; sci-va el oare vre-o dată să se folosască de această limbă vorbită, care îi storcea lacrimi din ochi?

Puté-va el vr'odată să spună unei femei prin un suspin ceea ce simţia? Nu, nu! el vedea chiar de acum că se va face de rîs în neputinţa sa şi începù să se sparie însuşi de enormitatea lucrărei ce încercà.

Voind a studia amorul el se prinse în laţurile lui de mătasă. El simţia o nespusă lipsă după gingăşie.

Oh! cu ce dulceaţă curgea acest cuvênt de pe buzele lui.

Şi aceste scene, care făceau să'i trasară inima, să'i fearbă sângele?

Ce aveau să însemneze toate aceste, Dumneḑeule!

Actul se sfêrşise dar farmecul încă nu; Van-der-Bader tot mai vedea încă pre această palidă Margaretă, şeḑênd înaintea icoanei şi cântând cu glasul ei visător cântecul regelui din Thule.

Ciudat lucru, aceasta Margaretă semĕna foarte mult cu Lisbeth. Cu Lisbeth, gingaşa şi casta menageră, adorată de Ellermann.

torese se vede din actele alăturate că nu s'a putut esecuta.

Astfel sinodul îndrumă pe consistoriul a pune în lucrare conclusele amintite.

La punctul 9 prin care se arătă că consistoriul n'a putut esopera nimic pentru scoalele noastre din sumele ce dieta pe tot anul votează pentru instrucțiune publică, consistoriul are a repetí cererea la înaltul ministeriu de culte și instrucțiune publică, în aceasta privință.

II. 1) Cu privire la conspectele tabelare statistice se constată, că ele sûnt foarte neesacte în privința operațiunilor numerice. Din aceste conspecte se vede, că dela oficiul protopresbiteral al Turdei nu s'au subșternut datele statistice scolare. Consistoriul se îndrumă a trage la respundere pe respectivul protopresbiter pentru aceasta negligență.

2) Cu privire la institutul teologico-pedagogic pe viitor să se arete întru cât regulamentul s'a pus în lucrare și cu ce succes; să se spună câți profesori definitivi și suplenți sûnt aplicați, câți au depus esamenul de cualificațiune, cu cât s'a sporit biblioteca și cu ce opuri și alte mijloace de învățământ; să se arete cu ce cualificațiune s'au primit elevii în institut, câți sûnt interni și câți esterni.

Mai departe se dispune ca regulamentul seminarial să se pună în toate punctele sale în practică și anume:

a) Să se interneze clericii și pedagogii cu începutul anului scolastic viitor.

b) În cancelaria direcțiunei seminariale să se introducă fără amânare protocoalele prescrise în § 65 a regulamentului.

c) Constatându-se lipsa unui institut de gimnastică indispensabilă pentru pedagogi, el negreșit are să se institue cu anul viitor scolastic.

3) Constatându-se că dintre gimnasiile de altă confesiune se face amintire numai de scolarii cari frecuentează gimnasiile din Sibiiu și Năsĕud, în viitor au să se presenteze datele statistice despre numĕrul scolarilor români gr. or. dela toate institutele medii de pe teritoriul archidiecesei, precum și un conspect despre catichetii dela acele institute.

4) La numĕrarea scolarilor români greco-orientali dela toate institutele medii și primarie din archidiecesă să se ia de basă percentualitatea după protopresbiterate, după etate, după secs, de asemenea să se facă pe basa percentuală și comparațiunea cu anul trecut.

III. Toate celelalte afaceri cuprinse în această parte se iau spre sciință, afară de proiectul elaborat de consistoriu pentru înființarea reuniunilor învĕțătoresci asupra căruia comisiunea scolară va raporta mai târdiu.

IV. Se constată, că raportul presentat în genere nu dă un tablou esact, din care să se poată vedé adevĕrata stare internă și esternă a scoalelor noastre. Anume nu se vede din raportul acesta în care părți ale archidiecesei scoalele noastre stau mai bine și în care mai rĕu, în câte comune nu sûnt scoale de loc, ce mĕsuri s'au luat spre a se înființa acele, câte cărți s'au întrodus, ce instrucțiuni și cerculare s'au esmis pentru îmbunătățirea învĕțămêntului, în care părți s'a visitat scoalele și cu ce resultat. Nu este evident din raport câte ședințe a ținut senatul scolar, câte piese au întrat, câte s'a resolvit și câte nu; în fine lipsesce lista stipendistilor.

Apreciând rĕul, ce poate resulta din causa acestor emancitați, pe viitor ele sûnt a se delătura; mai departe în anul acesta să se visiteze scoalele sau prin referent sau prin alți bărbați de scoală delegați din partea consistoriului, cel puțin a 3-a parte din numĕrul protopopiatelor archidiecesei, începênd cu scoalele cele mai rele.

Urmează la ordinea ḑilei raportul comisiunei petiționare.

Raportorul deputatul Absolon Todea propune și sinodul decide asupra următoarelor petițiuni: Rugarea bisericei din Dangăul Gerenfian (tractul Clujului) pentru un ajutor la reînoirea edificiului bisericei. — Se transpune consistoriului.

Rugarea bisericei parochiale din Dangăul Banfian (tractul Clujului) pentru ajutoriu la reedificarea bisericei de-acolo. — Se transpune consistoriului.

Rugarea comitetului parochial din Hunedora pentru un ajutoriu la scoala confesională de-acolo. — Se transpune cu deosebită recomandațiune la Consistoriu spre a se lua în considerațiune la împarțirea ajutoarelor pentru scoalele noastre confesionale.

Rugarea parochului Ioan Bursan din Beclean vĕḑută și adeverită din partea protopopului Petru Popescu, pentru un ajutoriu din fondurile destinate pentru ajutorarea preoților. — Se transpune consistoriului spre a o lua în considerațiune.

Rugarea parochului Crisbășan din Kezdi-Martanuș pentru a fi considerat în tot anul la distribuirea ajutoriului de stat. — Se transpune consistoriului.

Rugarea comitetului parochial din Ida-mare pentru un ajutoriu la edificarea bisericei de-acolo. — Se transpune consistoriului.

Rugarea unor comitete parochiale din protopopiatul Turda-superioră pentru ca părintele Galation Șagu paroch în Idicel să fie întărit ca protopop definitiv în acel tract.— Se transpune consistoriului.

Rugarea lui Simion Medrea capelan în Stremț pentru desdaunarea din partea comitetului parochial din Sebeș și eventual cel din Câmpeni, în privința salariului seu învĕțătoresc. — Se transpune consistoriului.

Suplica lui Ioan Popescu profesor seminarial prin care cere regularea cuincuenatului seu de profesor. — Petițiunea nefiind instruită cu actul consistoriului prin care suplicantele ḑice, că s'ar intenționa scurtarea de cuincuenat, ce suplicantelui, după afirmațiunea sa i s'ar cuvení; — suplica dinpreună cu toate aclusele se transpune consistoriului spre a se însciința suplicantele despre conclusul prin care afirmă a fi scurtat.

Ședința următoare se anunță pe mâne la 10 oare î. a. La ordinea ḑilei: raporturile comisiunilor.

Ședința se încheie la 2 oare d. a.

Ședința VIII.

Ședința se deschide la 10½ ore în. am. Nefiind gata protocolul ședinței a VI, verificarea lui se amână.

Se presentă petiția deputatului cav. Pușcariu pentru concediu, — Sinodul acoardă concediul cerut.

La ordinea ḑilei se pune raportul comisiunei organisătoare.

Raportorul Parteniu Cosma raportează despre modificările ce ar fi să se inducă în regulamentul afacerilor interne.

Propunerile de modificare și adause în regulament se desbat punct de punct, și se decide ca acest proiect să se tipărească separat și să se distribuie între deputați la începutul fie cărui period sinodal.

Referentul comisiunei ad hoc alese pentru elaborarea memorandului în proiectului de lege referitor la introducerea limbei maghiare în scoale, Anania Trimbițaș cetesce proiectul de memorand.

Terminându-se cetirea proiectului de memorand, la propunerea presidiului, Sinodul se declară și întră în ședința confidențială.

La redeschidere presidiul enuncie că, după informațiunile primite proiectul de lege pentru întroducerea limbei maghiare în scoalele confesionale, se va pune pe masa dietei marți în 17/29 l. c., că prin urmare abia avem timp de o ḑi până la pertractarea aceluia în dieta țerei: Sinodul, din respect cătră gravitatea cestiunei și a timpului celui scurt renuncie la memorandul proiectat în ședința a V-a și decide a așterne corpurilor legiutoare representațiunea făcută de episcopatul și consistoriele din metropolie, cu aceea că aproabă pașii facuți de episcopat și consistoriu. Sinodul roagă pe corpurile legiuitoare ca la pertractarea numitului proiect de lege să iee în considerare motivele espuse în numita representațiune.

Adresa o va compune biroul sinodal în conțelegere cu presidiul și se va espeda încă astăḑi.

Proiectul de memorand se aclude la acte.

Ședința se închee la 2 oare d. am. Ședința procsimă se anuncie pe mâne la 9 oare.

Nr. 1111|1879 scol.

Raportul

consistoriului archidiecesan, ca senat scolastic pe anul 1878.

(Încheiere.)

II.

Încât pentru datele statistice despre starea și progresul scoalelor noastre confesionale alăturăm ací 4 conspecte și anume:

I. Despre frecuentarea scoalelor din care este evident, că băeții obligați a umbla la scoală în etate dela 6—12 ani au fost 58,436; ear dela 12—15 ani au fost 25,285, cu totul dar dă suma de 83,721.

În comparațiune cu anul trecut diferența este, că în anul 1876/7 scol. fiind copii obligați la scoală 57,013 anul scol. 1877/8 dă un plus de 1423 pentru cei în etate dela 6—12 ani; ear pentru cei de etate dela 12—15 ani fiind în anul scol. 1876/7 24,452 resultă pe anul 1877/8 un plus de 833, totalul un plus de 2256.

II. Despre starea edificiilor de scoale din care se vede, că edificii proprii scolastice avem 627, ear închiriate sûnt 155, corespunḑĕtoare legei sûnt 496, ear defectuoase sûnt 268.

III. Despre valoarea edificiilor scoalelor prin care în total se arată o valoare de 641,639 fl. 26 cr. v. a. în anul precedent scolastic au fost 523,434 fl. 53 cr.

IV. Despre învĕțătorii aplicați la scoală

Din care se vede că în archidiecesă sûnt învĕțători la scoalele noastre confesionale aplicați 853 dintre cari 254 sûnt numiți definitiv. Trebue să observăm ací, că în aceste date statistice, nu sûnt cuprinse și datele din protopopiatul Turda-inferioară, de unde nici până în momentul din urmă conspectele nu ne-au sosit.

Cu deosebire și în special raportăm că la institutul nostru teologico-pedagogic în anul trecut scol. 1877/8 au fost în anul I 39; în anul II 35; în anul III 38 Pedagogi au fost în cursul de an. I. 12; de anul II. 8.

În comparațiune cu anul 1876/7 scolastic vedem diferența de minus 26

Ajuns la acest grad de ecsaltațiune doctorul se întoarse repede cu neastêmpĕrul unui om, care 'și-a perdut cumpĕtul.

El se veḑù dintr'odată față în față cu cel mai încântătoriu obrăjel de femee ce este cu putință a vedé.

Era o blondină cu ochi mari albastri, cu pĕr auriu peptenat cu măiestrie și semĕnat cu mărgăritare strălucitoare, cu frunte puțin înaltă, dar de o formă admirabilă; cu nas acuilui, cu buze ca nisce frăguișori, cu dinți albi ca zăpada.

Această frumseță aruncà lui Van-der-Bader una din acele priviri de sirenă, de eroinele marseileze de feliul ei și le țin totdeauna în reservă în fundul arsenalului lor.

Sêrmanul învĕțat fù în curênd fermecat de aceste priviri. Visurile sale în curênd începură să ia chip și formă; el se îmbătà de privirea prodigioasă a acestei femei și buzele lui rostiră încet aceste cuvinte:

— Cine eşti, doamnă?

Auḑind acest accent străin regina seducĕtoare de lângă dênsul imi misterios.

— Cine sûnt, respunse ea, e-ți pasă? — un nume nu 'ți-ar spun nimic . . . și de alt cum, te-ar întreba doară mult să'l cunosci?

— Abună samă! ḑise Van-der-Bader cu accent rugător, aș vr să dau un nume frumuseței D-Tale

— Numesce-me Cleopatra, da voiesci să fii Antoniu; Eponina, dacă esci să fii Sabin; Laura, dacă voiesci să fii Petrarca.

— Dar eu sûnt doctorul Van-der-Bader.

— Bine dar! numesce-mĕ nplu Fernanda, doctore!

— Fernanda!

— Ah! scii că, eu nu pun mare preț pe nume; am venit să șengă D-Ta pentru-că 'mi placi.

— Mai spune'mi asta îndată. Oh! De-ai scii cât mĕ faci deicit?

— D-Ta nu scii prea dl . . . si eu îți voi repeta aceste vinte de mii de ori căci ele spun ĕrul.

— Îmi juri?

— Pe capul Dianei! Aceasta este singura mea prietină, care nu ne-a înșelat.

— Diana?

— Da, mica cățĕlușe ce 'mi-a dăruit-o colonelul Petroschi, după reîntoarcerea sa din Rusia. A propos, cunosci pe Petroschi?

— Ba nu, murmurà Van-der Bader.

— Pagubă, căci altcum 'mi-ai fi ajutat să'l regăsesc.

Poate că aḑi el nici n'a venit la teatru . . . eu m'am cam săturat acum de Faust; ai avé gingașia, să mĕ însoțesci până la trăsura mea? D-Ta vei ține locul lui Petroschi.

— D-Ta vrei să eși?.. Oh eu te voiu însoți ori unde vei merge, eu nu te voi mai părăși.

Urmează'mi dar, ḑise încântătoarea blondină cu un zimbet provocătoriu.

Van-der-Bader se sculá de pe un scaun ca un om amețit de vin.

Ḑece minute mai târḑiu, Ellermann întrà în sala teatrului, și noi scim acum pentru ce nu mai află acolo pre soțul seu.

Pe timpul când studentul întrà în otel, profesorul de Leyden trecù pragul unui budoar parfumat de dulci și plăcute mirosuri, și Fernanda dispărù ḑicêndu'i:

— Așteaptă-mĕ, scumpul meu, voi revení în curênd.

— Unde sûnt, cugetà eroul nostru.

„Oh! această femeie este de o frumseță supraomenească, și eu simt că inima'mi bate nebunesce.

„Este oare amor ce simt? Michelet, o învĕțătorul meu! dă ochilor mei lumina cea adevĕrată; inima mea nu cere decât a se deschide călduroaselor gingășii ale fericirei! O Michelet! acum, când această regină nu mai este aici, eu simt că mi se resuscită îndoielile. Este oare ca aceea, pre care trebue să o iubesc?

În acest moment douĕ voci femeiesci străbătură ca douĕ săgeți prin budoar.

în a. I, de minus 41 în a. II, şi de plus 9 în a. III teologic; ear pedagogii în anul trecut scolastic în clasa I au fost mai mulţi cu 2; şi în clasa a II mai puţini cu (unul) 1.

La gimnasiul nostru din Braşov au frecuentat studiile în scoalele gimnasiale 183; la scoala reală 54; la scoala comercială 19; la scoala primară de copii 293; dto de copile 180; dto de repetiţiune 48; dto de meseriaşi 66.

Ací se arată o diferenţă faţă cu anul trecut: La gimnasiu un plus de 18 scolari; la scoale reale un minus de 17; la scoala comercială un plus de 2; în scoala primară de copii un minus de 69; dto de copile un plus de 3; dto de repetiţiune un minus de 31; dto de meseriaşi un plus de 16.

La gimnasiul nostru din Brad de 4 clase au frecuentat în anul trecut scolastic 1877/8 scolari 63; în comparaţiune cu frecuentanţii din anul anterior dă un plus de 11 scolari. La scoala normală au frecuentat în anul trecut scol. 34. În comparaţiune cu elevii din anul anterior se vede un plus de 4 scolari.

La gimnasiul superior de stat din Sibiiu au fost şi în anul trecut scolar 100 tineri, români gr. or. în toate 8 clasele, cari cu toţii au fost instruiţi în catichisaţiune şi doctrina religiunei în seminariul nostru Andreian prin profesori instituiţi anume spre aceasta.

La gimnasiul român greco-catolic din Năsĕud în anul trecut scol. au fost 40 scolari de religiunea noastră şi 8 elevi în scoalele normale de acolo.

Încât pentru celelalte scoale ale noastre capitale, şi anume: din Braşov, Satulung (Săcele), Bran, Zêrneşti, Veneţia de jos, Rĕşinari, Săliştе, Sebeş, Lancrĕm şi Dobra datele statistice sûnt cuprinse în conspectele subşternute din partea protopopilor respectivi ca inspectori scolari.

Scoalele comunale înfiinţate de stat au rĕmas tot acele din anul trecut, şi prin urmare ele nu s'au înmulţit.

Asemenea o starea cu scoalele admoniate din partea autorităţei supreme politice, că adecă a rĕmas admoniate tot cele din anul trecut, dar că ele nu s'au închis făcêndu-se din bun timp dispuseţiunile necesare, atât din partea acestui consistoriu, cât şi din partea inspectorilor şi comunelor respective de a aduce acele scoale în stare corespunḑĕtoare legei.

Încât pentru catichisaţiune acest consistoriu are onoarea a raporta, că după relaţiunile, ce au întrat aici, în aceasta privinţă, catichisaţiunea s'a observat în toată regula şi în mod corespunḑĕtor ordinaţiunilor şi regulamentelor date în aceasta vedere.

III.

In cele ce privesce alte afaceri scolastice vĕ raportăm precum urmează:

Cursurile supletore ale învĕţătorilor s'au ţinut şi în vara anului trecut conform regulamentelor subsistente în privinţa aceasta.

Consistoriul însĕ după esperienţa făcută până acum şi după raporturile conducĕtorilor meniţi pentru ţinerea cursurilor, a venit la convingere, că acele aşa precum sûnt ele constituite astăḑi, nu au produs un resultat destul de mulţămitor. Causa pare a fi nu atât zelul învĕţătorilor de-a participa la aceste cursuri, cât mai vêrtos lipsa de-o practică şi sistematică întrunire a învĕţătorilor la asemenea cursuri, mai adaogênd încă la această lipsă şi lipsa subsidiilor materiale.

Din aceste considerante consistoriul a aflat de bine a înlocuí acele cursuri supletore prin instituirea de „reuniuni învĕţătoresci", cari în organismul lor se represente şi propiaminte să suplinească conferenţele învĕţătoresci introduse la noi încă inainte de instituirea cursurilor supletorie.

Spre acest scop consistoriul a numit o comisiune cu însărcinarea de-a elabora un statut pentru înfiinţarea în modul cel mai posibil uniform de „reuniuni învĕţătoresci" în archidiecesa noastră. Comisiunea numită 'şi-a substernut lucrarea sa (Nr. 527 ex 1879), care dimpreună cu alte acte relative la această cestiune se vor subşterne venerabilului sinod.

B. Din rubrica budgetului votat pentru ajutorarea învĕţătorilor şi scoalelor noastre confesionale, avem onoarea a vĕ raporta, că din acest ajutor s'au împărtăşit: a) 36 învĕţători în activitate; b) 3 învĕţători neputincioşi şi c) 10 scoale mai sĕrace şi mai strîmtorate.

C. La admiterea pentru facerea esamenului de cualificaţiune au incurs suplicele a 50 învĕţători dintre cari 33 au fost declaraţi de cualificaţi, 5 s'au declarat de necualificaţi; ear' 12 nu s'au presentat la facerea esamenului.

D. In cestiunea fondului de pensiuni pentru învĕţători vĕduvele şi orfanii lor, nu avem de-a vĕ raporta alta decât că sûntem tot în stadiul în care eram la sesiunea din anul trecut. Aceasta cestiune însĕ s'a luat în desbatere la congresul nostru naţional bisericesc din toamna anului trecut. S'a numit din partea acelui congres o deputaţiune, care să întrevină la Ministeriu şi chiar la tron pentru susţinerea dreptului archidiecesei noastre la institutul de pensionarea învĕţătorilor, vĕduvelor şi orfanilor lor aplicaţi în institutele noastre scolastice de confesiunea ce profesăm.

E. Ca un cas special vĕ raportăm că în comuna Bârseni unde statul înfiinţase scoală comunală de stat la stăruinţa deamnă de toată lauda a poporenilor nostrii de-acolo s'a înfiinţat o scoală confesională gr. orientală română.

F. Asemenea ca un cas special raportăm, că comuna Tarnaviţa din tractul Ilia la propria sa cerere şi arĕtând mijloacele necesare pentru susţinerea unei scoale corespunḑĕtoare recerinţelor legei prin conclusul acestui consistoriu sub Nr. 3116 din anul 1878 s'a despărţit de scoala materă din Boozu.

G. In urmă avem onoare a presenta actele doveditoare ce consistoriul nostru a făcut faţă cu proiectul de lege pentru întroducerea limbei maghiare ca studiu obligător în scoalele noastre poporale.

Rugăm pre Venerabilul sinod, ca luând în considerare actele, ce în aceasta privinţă vi se presentă, să binevoiască şi din partea sa, a face paşii de cuviinţă pentru salvarea autonomiei noastre bisericesci şi susţinerea în drepturile lor stătătoare, regulamentare şi legale a scoalelor noastre confesionale greco-orientale române din întreaga archidiecesă.

Din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolastic.

Sibiiu, 7 Aprilie 1879.

N. Popea m. p.
archim. şi vicariu archiepiscopesc.

Dr. Iosif Hodoş m. p.
referent.

Adresa

Reuniunei învĕţătorilor din ţeara Bârsei către Inalt Preasânţia Sa archiepiscopul şi metropolitul.

Escelenţă! Înalt Preasânţite Părinte Archiepiscoape şi Metropolite!

Românii ortodocşi aşeḑaţi şi presăraţi printre popoare de altă naţionalitate şi religiune 'şi-au conservat de seculi legea şi limba străbună. Ori cine ar fi avut temeritate a'i sguduí Românului credinţa şi a'i ataca limba a fost silit a se retrage cu ruşine dela nesocotita sa încercare; căci între virtuţile poporului român un loc cardinal îl ocupă tenacitatea, cu care acest popor se alipeşte de credinţa şi de limba sa.

Escelenţă! Dacă în timpurile trecute Românul despoiat mai de tot de drepturile omenesci 'şi-a aflat scut şi apărare, mângăiere şi alinarea durerilor sale în biserica sa, astăḑi când biserica 'şi-a eluptat posiţiunea ce'i compete, fie-care suflet român vede în autonomia şi libertăţile bisericei acea fortăreaţă gigantică, carea ne asigură esistenţa naţională.

Simţul de cultură naţională deşteptat preste tot între credincioşii sântei noastre biserici ne garantează în mănia tuturor machinaţiunilor meschine, un viitor intre popoarele de sub augusta casă domnitoare a Habsburgilor.

Tare în credinţă, consciu de datoria sacră, ce 'Ţi încumbe ca cap al bisericei, demn urmaş al antecesorilor Escelenţei Tale de glorioasă memorie, Te-ai pus în fruntea noastră a apăra pe cale legală drepturile bisericei, şi a conserva neştirbite interesele de viaţă ale scoalei.

Pătrunşi de însemnătatea energicului pas ce 'l-ai făcut întru salvarea scoalei noastre naţionale confesionale, noi, cari sûntem în prima linie chemaţi a respândí lumina adevĕratei culturi în popor, ne simţim îndatoraţi, a ne apropia de Escelenţa Ta şi a'Ţi esprima cea mai călduroasă şi cea mai sinceră recunoscinţă pentru paşii făcuţi la înaltul tron al augustului nostru monarch faţă de proiectul de lege, ce se intenţionează a se întroduce în scoalele noastre poporale.

Strîns alipiţi de archipăstoriul lor subscrişii membri ai Reuniunei învĕţătorilor din ţeara Bârsei, Te rugăm Preasânţite părinte a apĕra cu tărie şi înţelepciunea, ce Te caracterisează, scoala dela a cărei înflorire depinde viitoriul naţiunei române.

Ai Escelenţei Tale

Braşov, Februarie 1879.

Devotaţi fii sufletesci.

Varietăţi.

* (Postal). Direcţiunea postală din Sibiiu face sub Nr. 7620 cunoscut următoriul anunciu: Comunicaţia postală între Rodna şi Năsĕud, carea se făcea până acuma numai de 4 ori pe sĕptĕmână, dela 1 Mai. n. a. c. va fi ca şi în anii mai de mult pe toată ḑiua stând cu cursul postal între Năsĕud şi Bistriţă în legătură imediată. Comunicaţia aceasta nouă se face după următoarea programă:

a) Între Rodna şi Năsĕud.

1. Plecarea din Rodna la 4 oare dimineaţa; din Sângiorgiu la 5 oare 45 m. dimineaţa;

2. Sosirea în Năsĕud la 9 oare 30 minute înainte de-ameaḑi;

3. Plecarea din Năsĕud la 10 oare înainte de-ameaḑi; din Sângiorgiu la 2 oare după ameaḑi şi

4. Sosirea în Rodna la 3 oare şi 40 minute după ameaḑi.

b) Între Năsĕud şi Bistriţa.

1. Plecarea din Năsĕud la 2 oare după ameaḑi;

2. Sosirea în Bistriţa la 5 oare după ameaḑi;

3. Plecarea din Bistriţa îndĕrĕpt la 5 oare dimineaţa şi

4. Sosirea în Năsĕud la 8 oare dimineaţa.

* (Producţiunea sodalilor români) de sâmbătă sara, împreunată cu petrecere, a eşit, în tot ce se atinge strins de dênsa, foarte bine. Publicul la început era mai puţin numĕros, dară în decursul producţiunei şi petrecerei s'a sporit binişor.

* (Procesul de presă), despre care făcurăm amintire în numĕrul trecut, s'a pertratat eri înaintea curţei de juraţi din loc. Dl G. Bariţiu, contra cărui procurorul de stat a proces cu provocare la §§ 65. 300 şi 302 din codicele penal din causa unui articul publicat în „Gaz. Trans. fù declarat de curtea de juraţi cu unanimitate nevinovat.

Un raport detaiat are să urmeze.

* (Pentru cei arşi din Beclean) au mai încurs: dela dl Dr. I. Moga 2 fl., şi dela d-nul E. Trăilă din Oraviţa 5 fl.

* (Înfrumseţarea Sibiiului). Faţă cu întrebările din mai multe părţi, dacă tacsa de membru fundator în suma de 50 fl. este a se solví dintr'odată sau se poate plătí şi în rate, subscrisul comitet îşi ea voie a împărtăşí, că tacsa amintită se poate solví şi in rate de cinci sau ḑece luni. Inscrierile de membrii la reuniunea pentru înfrumseţarea cetăţei cu tacsa anuală de cel puţin doi floreni v. a. se pot face la casariul reuniunei, d-nul major Herzberg în edificiul magistratului, la d-nul neguţătoriu Nuridsán şi d-nul apotecariu Müller în piaţa mare, la d-nul Michaelis, librariu în piaţa mică şi la d-nul neguţătoriu Winkler în strada Ocnei.

Sibiiu, 30 Aprilie 1879.

Comitetul reuniunei pentru împrumseţarea cetăţei.

* (Numerul parcelelor şi comasaţiunilor în Transilvania). După eruările ce le-a făcut contele Schweinitz la oficiolatele catastrale Transilvania cuprinde astăḑi

---

Învĕţatul care cu o mână febrilă îşi strîngea peptul auḑì aceste cuvinte:

— Ascultă, Mireto; dacă cumva vine în astă sară Petroschi, spune'i că nu sûnt acasă!... aceasta îi va fi spre scire pentru că 'mi-a refusat şalul de India ce i 'l-am cerut.

— Şi pentru domnul Artur?

— Pentru domnul Artur sûnt indispusă şi dorm.

Van-der-Bader, auḑind aceste cuvinte, îşi aruncà braţele în aer.

Acum începù să înţeleagă unde este; spĕriat privì el la toate obiectele tândăloase ce'l încungiurau, mâna sa căutà pălăria şi resturnà un vas de porcelan de China ce căḑù pe parchet spărgându-se în o miie de bucăţi.

Uşa se deschise.

Fernanda apărù îmbrăcată în un vestmênt de casă de coloare roseă.

— Ai făcut un minunat cap de operă, ḑise ea.

— Doamna mea...

— Oh! lasă ceremoniele; numesce-mĕ Fernanda, şi vino de şeḑi lângă mine; Mireta ne va serví cina, îmi este foame grozav.

— Vei cina singură, doamnă dise Van-der-Bader îndreptându-se fără a o mai lua în samă spre uşe.

— Ce vrei să ḑici, prietine?

— Eu nu sûnt prietinul D-tale. Eu am venit aici ca un nebun, fermecat de frumseţa D-tale prodigioasă, cuprins de nu sciu ce visuri fantastice. M'am înşelat, cum obicĭnuesc a mĕ înşela; dacă amorul esistă, el nu se află aici. Rĕmâi sănătoasă, doamnă eu nu vreau să'mi prostituez inima mea.

Şi învĕţatul, cu pas liniscit şi mărеţ ca un erou din anticitate, părăsì budoarul, lăsând pre Fernanda ameţită de mânie, cu mâna pe mânerul unui clopoţel.

— Mireta apărù.

— Arată'i uşa la acest ticălos, strigà Fernanda, şi dacă va vení Petroschi, spune'i că'l aştept.

(Va urma).

9,776,269 de jugere catastrale, care sûnt împărţite în 10,692,432 parcele.

In teritoriul direcţiunei catastrale dela Cluj sûnt 5,116,099 jugere şi 4,829,293 parcele, ear în teritoriul direcţiunei catastrale a Sibiiului sûnt 4,660,170 de jugere şi în parcele 5,863,139. Din anul 1857 se înmulţiră parcelele — abstrăgênd dela Silvania — până la conscrierea cea nouĕ cu 1,697,912. Una cu alta vine o parcelă în Transilvania 1456½ stânjini cuadraţi. Dacă asemĕnăm teritoriele amênduror direcţiunilor catastrale şi adecă teritoriul direcţiunei Clujului, care cuprinde cele 7 comitate din jumătatea nordică a Transilvaniei, în care era pământul împărţit între domni şi între iobagi şi teritoriul direcţiunei catastrale a Sibiiului, care se compune din cele 8 comitate ale jumĕtăţei meridionale a Transilvaniei — vedem, că acolo cele 4,829,292 de parcele fac una cu alta 1.05 de jugere sau 1680□ stângjini, eară aici cele 5,863,139 de parcele fac numai 0.83 de jugere sau 1328□ stânjini. In teritoriul direcţiunei catastrale a Clujului, în care se află comitatele Solnoc-Dobâca, Bistriţa-Năsăud Ciuc, Odorheiu, Murĕş-Turda şi Turda Arieş, s'a întrodus comassaţiunea până la anul 1867 în 58 de comune, dela 1867 încă în 39, la olaltă în 97 comune. Acuma comasaţiunea este pe cale de a se realisa în 81 de comune. În teritoriul acestei direcţiuni catastrale se află 1317 comune. Dela anul 1857, necomputând comasaţiunile ce sûnt pe cale de a se realisa, s'au făcut pe an una cu alta câte 461 comasaţiuni. Dacă vom computa şi pe cele ce sûnt pe cale de a se realisa, atunci vin pe an câte 7.39 comasaţiuni. Deci dară din 1317 comune s'au comasat cam 7.4%, în 6.15% s'a pus comasaţiunea în lucrare, ear în 80.41% comune nu e nici urmă de comasaţiune. Numĕrul regulărilor posesiunilor, ce s'au făctut dela 1587 până la 1867 nu se mai poate erua cu siguranţă. La toată întêmplarea numĕrul e mic, dară se dă cu socoteala, că în timpul acesta posesiunea s'a regulat în 27 de comune şi în 151 de comune decurg încă procesele. Aceste date se basează pe conspectele oficiale ale direcţiunei catastrale. În teritoriul direcţiunei catastrale a Sibiiului se află comitetele Hunidoara, Sibiiu, Făgăraş, Têrnava-mică şi Têrnava-mare, Trei Scaune (Háromszék) Alba Inferioară şi Braşov şi are 1211 comune. Din aceste comune 29 s'au comasat, şi în54 s'a regulat posesiunea. Din toate 2528 comune catastrale transilvane s'au comasat în anul 1878 126 şi în 81 comune s'a regulat posesiunea sau mai bine dis s'a regulat posesiunea în 207 comune, deoarece în comunele, unde s'a făcut comasaţiune, totodată s'a şi regulat posesiunea. Aşa dar în 21 de ani s'a şi regulat posesiunea pe an în câte 9.85 comune sau în 8.18 percente din toate comunele transilvane, „G. Tr.“

* (Răpirea unui guvernator). Diarele poloneze spun că noul guvernator general din Harcov a fost răpit de nihilişti. Faptul s'a petrecut astfel:

La 28 ale lunei trecute se pomenesce numitul guvernator cu un cinovnic de procuror în plină uniformă, care închinându-se cu cel mai mare respect îi dice:

„D-nul procuror m'a trimis la Escel. Voastră rugându-vĕ să binevoiţi a vení imediat la dênsul.

— Dar oare ce s'a întêmplat de aveţi atâta urgenţă, întrebà guvernatorul?

— Sûntem pe urma omorîtorului lui Crapotchin, şi presenţa Escel. Voastre este neapărat trebuincioasă.

— Bine, viu îndată. Şi pronunciând aceste cuvinte, guvernatorul sunà clopoţelul.

— Dar de ce sunaţi Escelenţă, îl întreabà acel cinovnic?

— Ca să se pue caii la trăsură.

Nu e trebuinţă Escelenţă, câci d. procuror în vederea urgenţei a trimis trăsura sa aici.

— Minunat, atunci plecăm împreună.

Amândoi s'au pus în trăsură şi plecat a remas până adi şi unul şi altul. Revoluţionarii au pus mâna astfel pe noul guvernator şi îl reţin în păstrare.

Dilele aceste guvernatorul prins a fost silit se scrie şefului politiei, conjurându'l de-a fi foarte cirscumspect în urmărirea omorîtorilor lui Crapotchin, pentru că în cas contrariu el (guvernatorul), care este deţinut ca un fel de amanet, ar puté plătí cu vieaţa ori-ce precipitare a poliţaiului.

* (Atentatele comise în ultimii 30 ani). Un diar din Paris, „Gaulois“, publică lista următoare a atentatelor contra vieţei persoanelor regale sau a capilor de stat, în acesti din urmă 30 de ani, adecă de la 1848 până adi: Contra ducelui de Modena, în 1848; contra principelui de Prusia, acum împĕratul Wilhelm, la Minden, Iuliu 1848; contra reginei Victoria, de un vechiu locotenent, în 1852; maşina înfernală descoperită la Marsilia când cu călĕtoria lui Napoleon III în 1852; Împĕratul Austriei, greu rănit de ungurul Libeniez, în 1853; atentatul contra regelui Victor Emanuel în 1853; contra lui Napoleon III, în faţa teatrului Opéra-Comique în 1853; ducele de Palermo, atins de moarte în 1854; Pianori, trage asupra lui Napoleon III, în Câmpii-Elisei, la 1855; un agent de poliţie pune mâna pe Fuentes în momentul când era să tragă asupra reginei Isabela, 1856; soldatul Milano lovesce cu pumnalul pe regele Ferdinand de Neapole la 1856; trei Italiani, veniţi din Londra, sûnt convinşi de conspiraţiune contra lui Napoleon III. 1857; complotul lui Orsini, contra lui Napoleon III, 1858; regele Prusiei scapă de douĕ focuri, pe cari le trage studentul Becser fără să'l nimerească, Baden 1862; studentul Brusios trage asupra regelui Greciei, 1862; trei Italieni veniţi din Londra, sûnt arestaţi pentru că au conspirat contra lui Napoleon III, 1862; asasinatul presidentului Lincoln, 1865; Ţarul este atacat la Petersburg, 1866; Berezowski trage asupra lui la Paris, 1867; asasinatul principelui Mihail al Serbiei, 1868; atentatul contra regelui Amadeu al Spaniei, 1871; asasinatul presidentului din Peru, 1872; din Bolivia, 1873; din Equator, 1875; Paraguay 1877; douĕ atentate sûnt îndreptate contra împĕratului Germaniei în Mai şi Iuniu 1878; vineri 25 Octombre 1875, Moncasi cearcă să asasineze pe regele Spaniei cu pistolul; 17 Noemvrie 1878, regele Italiei scăpà de pumnalul lui Pasanante; în fine, la 14 Aprilie, la opt oare de dimineaţă, împĕratul Rusiei a fost obiectul unui atentat de care scăpà din norocire; acum este a treia oară de când scăpà de gloanţele îndreptate contra sa.

* (Tributul naţiunei). Cetim în „Unul pentru Altul“ următoarele: În marea Britanie s'a deschis o subscripţiune pentru a oferí primului ministru Disraeli (lordul Beaconsfield) o ramură de laur de aur. Aceasta subscripţiune, limitată de un penny (dece bani) de persoană a fost acoperită de 58,000 lucrători, bărbaţi şi femei.

Eacă descrierea ofrandei poporale:

Ramura de laur cântăresce douedeci şi douĕ de carate de aur şi e lucrat toată cu mâna. Pentru ca foile să se apropie cât se poate mai mult de natură, lucrătorii au de model o ramură de *laurus nobilis* care se întrebuinţa în anticitate pentru coroana laurea. Sûnt patru-deci şi şese foi de felurite mărimi şi lucrate cu aceiaşi îngrigire pe faţă ca şi pe dos. Aceste foi pleacă de la patru ramure împreunate cu o legătură de aur pe care se vĕd rosa, spinul si trifoiul, emblemele Engliterei, Scoţiei şi Irlandei. Numele oraşelor care au contribuit la această subscripţiune e gravat pe foi; ear legătura poartă aceste cuvinte: „Tributul naţiunei“, cu data de 1879. Toate împreună cântăresc doue-deci de uncii.

* (Esperienţe telefonice) Nisce interesante esperienţe telefonice au avut loc de curênd între oraşele Halifacs şi Manchester. Distanţa între ele este cam de 57 chilometre. Era vorba a se asculta la Manchester o cuvêntare predicată în biserica congregaţională dela Halifacs. Esperimentatorii s'au servit cu firele telegrafice a drumului de fer din Lancashire, cari au fost prelungite până în interiorul bisericei, unde se afla un transmiţĕtor Crossley, modificaţiune a microfonului Hughes.

La Manchester se aşedară ca receptorie patru telefoane Bell. La 10½ oare serviciul religios a început printr'un imn, care a fost foarte bine reprodus; s'a audit vocea sonoră a păstorului ce domina pe a credincioşilor. Rugăciunile şi lecturlile Bibliei au fost asemenea clar transmise, dar cuvêntarea n'a putut fi reprodusă în mod complect.

Se atribue acest nesucces parţial la inducţiunea causată prin transmiterea depeşelor pe linii; posta nemergênd Dumineca în Anglia, telegraful e esclusiv întrebuinţat în această di. Afară de aceste se aşedase transmiţĕtorul Crossley în interiorul amvonului, aproape la picioarele predicatorului, ca să nu dea distracţie congregaţiunei; aşa în cât când oratorul se sprijinia pe amvon, sau întorcea capul, cuvinte întregi nu ajungeau la urechea esperimentatorilor din Manchester. Aceste esperinţe curioase vor fi reînoite în curênd.

Telegramă.

(Serviţ particular al „Tel. Rom.“)

Budapesta, 30 Aprilie nou, 6 oare s. **Astădi se presentà camerei representaţiunea sinodului archidiecesan în cestiunea întroducerei obligatoare a limbei maghiare în scoalele elementari. Desbaterea generală în această cestiune încă nu e terminată. Dintre români vorbì astădi deputatul Strevoiu contra şi fù ascultat cu atenţiune. Mocsáry Lajos ţinù o cuvêntare escelentă asemenea contra, deamnă de recunoscinţa fie-cărui patriot nepreocupat.**

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Berlin, 30 Aprile n. „Nord. Allg. Zeitung“ scrie: Faţă cu problema monarchiei habsburgice în orient cade şi Bulgaria în sfera intereselor a aceleia. Alegerea principelui Bulgariei n'a putut fi îndreptată spre un candidat de tron mai potrivit, care prin raporturi familiare este aproape şi de curtea rusască şi de cea austriacă.

Petersburg, 30 Aprilie n. Cetatea Orenburg, fiind vênt viforos, a ars cea mai mare şi mai frumoasă parte. Jumĕtate din populaţiune a remas pe stradă şi fără de mijloace de traiu.

Bursa de Viena

din 30 Aprilie n. 1879.

Metalicele 5%	65 45
Împrumutul naţ. 5% (argint)	65 90
Împrumutul de stat din 1860	119 80
Acţiuni de bancă	807 —
Acţiuni de credit	250 60
London	117 —
Argint	— —
Galbin	5 55
Napoleon d'aur (poli)	9 35
Valuta nóuă imperială germână	57 55

Economic.

Dela buletinul nostru ultim sĕptĕmânal împregiurările timpului n'au suferit mare schimbare. Numai la începutul şi sfêrşitul sĕptĕmânei trecute s'au arĕtat ici colea radele soarelui, apoi peste toată sĕptĕmâna a domnit ploi şi mici şi mari, ba chiar şi torente, cari apoi schimbându-se în ploi îndelungate şi reslăţite preste toată ţara ungurească au umflat de nou toate fluviele, toate riurelele aşa, încât inundăţiile de ţinuturi întregi earăşi sûnt la ordinea dilei. Apele cresc pe di ce merge; ele au făcut şi fac mereu pagube nespuse; au rupt poduri, trenuri şi au stricat comunicaţia total. Termometrul şi în sĕptĕmâna trecută au fost schimbăcios arĕtând către ameadi între +18° şi +8° R. Sĕmĕnatul cucuruzului nu poate înainta din pricina ploilor; ba în unele ţinuturi nici n'a început, chiar şi sĕmĕnatul spiţăioaselor de primăvară a rĕmas în mare parte neefectuat. Pre lângă toate aceste raporturile despre starea sĕmĕnăturilor sûnt favorabile. Toate combinaţiunile însĕ sûnt fără folos până nu vom fi trecut şi preste gerurile lui Mai, cari adesea ne cercetează şi apoi ne lasă în desnădĕjduire şi nenorocire. Negoaţele peste tot în sĕptĕmêna trecută au fost cam fără viaţă.

Preţurile tuturor articulelor avură un stadiu mijlociu. Notăm în special următoarele: Grâul în cuantitate de vre-o 80, mii măji metrice s'a vêndut cu fl. 8.60—9.15 sĕcara 2000 m. m. cu fl. 5.70—6.05; orzul cu fl. 5.15—5.50; ovĕsul la 2000 m. m. cu fl. 5.15—5.50, cucuruzul la 12 mii m. m. cu fl. 4.39—5.20; făina a trecut foarte rĕu, puţină şi fără preţ; asemenea trecere avură şi păstăioasele. Fasolea cu fl. 6.75; lintea cu fl. 8—10; mazĕrea cu fl. 8—12; mălaiul cu fl. 8.25; sómênţă de cânepă cu fl. 8.75; sĕmênţa de in cu fl. 12.50; Lânile încă s'au vêndut numai cu fl. 40—42 pro 56 chilograme porcii au trecut mai bine. Între cele 89,130 de capete erau din România la 1820 şi din Ardeal numai vr'o 70; unsoare de porc a trecut cu fl. 45—45.50 fără vas, eară cu vas cu tot cu fl. 48—49.50; slănina n'a avut căutare; seul a trecut cu fl. 45—46.50 spirtul cu fl. 26—29.50 pro 10,000 litre peile de bou din Bănat au trecut cu fl. 125—130; cele din Ardeal cu fl. 135—140 per 102 dărabe; părechea însĕ cu fl. 10—11

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitaţiuni: în 26 Mai îmob. lui Onisie Luciu în M. Borzas (jud. cerc. Sz. Udvár); in 29 Mai imob. d-nei Gavrilă Ghita în Nagy-Sikárlo; în 17 Mai şi 17 Iunie imob. lui Geoge Salmon în Oláh-Kekes în 30 Mai imob. rĕmasului după Gheorghe Kocz în Busak (judec. cerc. Nagy-bánya); în 20 Mai şi 20 Iunie imob. lui Ioan Bărbat din Ibişdorful-românesc jud. cerc. Mediaş); în 20 Mai imob. lui Vasilie Buda în Tĕuni; în 5 Iulie şi 5 August imob. lui Petru Lenghel în Sz. Udvárhely (jud. cerc.); în 24 Mai şi 24 Iunie imob. şi mobilele lui Alecsie Stanciu în Ciucea şi Măcis (judec. cerc. Haţag); în 7 Mai imob. lui Onug Păscan in Oros; în 12 Mai imob. lui Palaghie Pap în Oros; în 10 Mai imob. lui Dumitru Szabados în Oros (judec. cerc. Nagy-bánya); în 12 Mai imob. lui Emeric Serenyi in Vêrtej (judec. cerc. Székelyhid); în 12 Mai imob. lui Efraim Vertelean în Cara (trib. Cluj); în 2 Mai imob. lui Gheorghe Denghel în Alţina (trib. Sibiiu).

Redactor respundĕtor: Nicolau Cristea. Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.